

„עבריינים צעירים“ ...

היכן מקור ההזנחה:

החינוך? ההורים? התנאים?

מאת ישראל צ'סטרובסקי

גיו וכל דלת תנעל. ולא רק בפני הילד לבד, החשד ואי-האמון יפלו גם על בני משפחתו ולא אחת על קרוביו וידידיו.

בן-לילה הפך ילד, שנסיבת שונות דחפוהו בעורונו למעשה מגונה, — לעברין פלילי, לפושע. סעיף מסוים בספר החוקים מכתיב את שמו ומדביק אותו קין על מצחו. שעקבותיו לא יישטשו במהרה. אין איש שישיאל כיצד קרה הדבר, למה ומדוע. מצפוני של איש לא יודעו לעתידו. והרי נסיבות שונות עשויות היו לשנות את התנהגותו של הנידון ואת כל מהלך חייו. שורש הרע, הגורם שהוליד לפי שני ענין עמוק עמוק בתנאים הסוציאליים, בחינוך שנשלל מן הנער במליה החמה והמעודדת שלא הוענקה לו, ולרבים כמוהו. אין הם שונים משאר ילדי העיר אף כי גורל שונה להם. לא בהם האשם שבכתים עניים פקחו עיניהם, ושיום הולדם לא תמיד יום שמחה היה. אין הם אשמים בכך, שגם זוגות מחוסרי לחם רוצים בילד, ואין בהם דופי על שנולדו בניגוד לרצון ויצריהם. אין לזלזל כלל ברגשותיהם ואין לכעוס אם משתוקקים הם לשחק בצעצוע. כשאר הילדים, גם אם אין להם אפשרות להשיגם. לא פעם מהווה עובדה זו מניע ראשון לקנאה, לשנאה, אם גם עדיין לא מודעת, לזולת, לאדם המאושר ממנו.

ללא ילדות, גם נעורים לא ידעו. בגיל רך הופנו לרחוב, לשווקים ההר-מים אדם, לחפש אחר מקורות פרנסה. הופקרו לחולות ולאבני האספלט, לסמ-טאות האפלות ולמאורות החשכות של שכונות העוני.

פוגש אתה בהם בכל יום ובכל חלקי העיר.

*

משוט קצר בכרך מעביר אותך על פני בתי-הגידול של המעשים הפליליים, על פני איתם תגורר-הדוגרה, בהם נוגע הנער לראשונה. משלוחייד שונים מהזויז את מקור פרנסתם הראשונה של ילדים מחוסרי כל. תושב תל-אביב החדשה הצץ נא בסדנאות השני-נים ובבתי-המלאכה הרבים שבקצות העיר ותראה מספר רב של ילדים בני עשר ואחת-עשרה הרתוקים במשך שעות היום וגם הלילה למחרטה, למפחה, למקצוע, והמנוצלים בתנאים הגיינים בלתי מתאימים ותזונתם אך ארוחה דלה. ילדים אלה גופם עדיין לא מפור-

שני שטרפים המובילים שלושה נערים צעירים, שהרכינו אינסטינקטיבית ראשם. אחד מהם, הנראה כצעיר שבין השלושה, זקף לרגע את ראשו ופול במבט מבוהל לעבר אחת הפינות. שם נצב כמאובן אדם צנום ושקוע-לחיים: אבי הנער. בגדיו מטולאים ואף לכלוך מסתמן בקצוות הבגד המשופשף וקר רוע פה ושם. דומה והובלת הילדים לא הסעירה את הרוחות ולא גולה כהנוכחים אלא תשומת לב פושרת. „עבריינים צעירים“ — מלמל לו זקן אחד לחוך זקנו המסולסל, נאנח תוך נשימה עמוקה, והמשיך לקרוא בעתון.

שומר בית המשפט קרב אלי ושח לי בחיך מהול קרירות ואדישות: „מה נהמת, ידידי; המתפלא הנך למראה עיניך. אלה השלושה אינם אלא חלק ממספר רב של עבריינים מן הסוג הזה, המבקרים אצלנו כל יום. אלה הם רק נציגות דלה של הנערים העוזבים שגניבה ושוד הפכו למשלוח יום...“ הוא לא גמר את ספורו, כי קראוהו לאחד המשרדים. נשארתי מהרהר בדברים שזה עתה שמעתי. קול אנהה קלוש, שהגיעני מהפנה, העירני. היה זה אבי הנער. נראה היה שהקשיב לשיחה ולבו הת-כחץ מרוב צער.

„פושעים צעירים“ שגן וחזר פעמים אחדות כשירו הרועות מחליקה על מצחו חרוש הקמטים — סתם כך, פושעים צעירים...“

עברין צעיר. זאת היא התחנה האחרונה. בית-דין, על כל מעלותיו וחסי רונותיו. לפני הובא ולפניו ישפט לא כדאם פשוט, כיצור חי, שרצונות ותשוקות לו, שרגשות ותאחת טמונות בו, אלא כמספר נוסף בתיק הנאשמים יופיע ולפי סעיף מסוים יבוא על עונשו. לא תנאים ספציפיים של המצוי-אות יעמדו לו למגן, לא העבר ולא ההרה יהיו המניעים לקביעת העונש. לשוני החדה של לומדי-חוקים יכולה לקבוע גורלו לשנים. מעתה תפארונה טביעות אצבעותיו את ספרי החקירה ותחי פניו יעוררו חשד. שמו מעל דפי העתונות יופיע. ואם גם פעוט ערך מעשהו, גם אם פרוטות אחדות שחי הגניבה — כל הדרכים תחטמנה בפי-

בחדרי המדרגות כשגלימותיהם השחורות יורדות מכתפיהם. המשפט מתחיל. לפתע התעוררות כללית. אנשים אחדים שמדו בטבורו של האולם נסו-גים ומתפורים לצדדים; עיני כל הנר-כחים הופנו לעבר הכניסה, בה נראים

חוק לחנוך הובה אינו מספיק. דרוש פיקוח על ההוצאה לפועל של החוק וגם — גישה קונסטרוקטיבית דבעיות הסוציאליזציה בבית. יש מקרים והינד הוא המפרנס היחיד של המשפחה.

משחק הוא דבר חשוב ורצוי בחיי הילד אבל הנבז בין משחק באכזבים והמשחק בקוביה הוא דק מאד. ומשם לקובי משחקים וכדומה לא רחוקה הדרך.

טוב שהילד יעבוד בשעות הפנאי שלו. אבל אסור שינצל עבודת ילדים לשם צבירת רווחים. ילדים רבים עובדים בתנאים קשים ואין פלא שהם נוטים לסכן עצמם בהשגת „רווחים קלים“ מחוץ לעבודה.